

**Broschyr till dig som ska
behandlas med Metvix (MAL)
dagsljusbehandling mot
aktiniska keratoser**

Information för utdelning av behandlande sjukvårdspersonal.

Frågor och svar om aktiniska keratoser

Vad är aktiniska keratoser?

Aktiniska keratoser är ett förstadium till skivepitelcancer. Det är en lindrig cellstörning i huden orsakad av ultraviolett (UV) ljus under längre tid. Förändringarna uppstår framför allt på solbelysta hudytor och är oftast röda till färgen med små hårda fjällbildningar. Vanligast är att i början ha en eller ett par aktiniska keratoser, men det är inte ovanligt att det med åren kan blir en stor ansamling aktiniska keratoser i området. Aktiniska keratoser ger många gånger upphov till klåda och irritation och ibland sårigheter.

Varför ska jag behandla den här hudförändringen?

Aktiniska keratoser är huvudsakligen ofarliga men kan i vissa fall utvecklas till skivepitelcancer som är en allvarligare form av hudcancer. Eftersom det inte går att förutsäga vilka aktiniska keratoser som innebär en risk att utvecklas är det viktigt att behandla de här hudförändringarna i tid.

Är det många som drabbas av aktiniska keratoser?

Skivepitelcancer i solbelyst hud är en av de snabbast ökande cancerformerna i Sverige. År 2013 diagnostiserades över 5000 ny fall av skivepitelcancer.¹

Kommer besvären komma tillbaka och kommer jag behöva behandlas igen?

Aktiniska keratoser är en kronisk hudförändring och behovet att upptäcka skadorna i tid, behandla effektivt samt förebygga nyutveckling är därför stort. Din hud bör regelbundet undersökas av en läkare som gör bedömningen av om nya behandlingar behövs.

Vad kan jag göra för att förebygga att jag inte får besvären igen?

Då det är solen som orsakat skadorna i huden är det bra att framöver skydda huden mot solljus. Använd skyddande kläder och solskydd med hög faktor större delar av året. Du kan läsa mer om detta om du bläddrar vidare i broschyren.

Hur stort område kommer behandlas?

Den bedömningen gör din läkare. Observera att det inte bara behöver vara de utslag och hudförändringar som du ser med blotta ögat som behandlas utan kan vara ett större område. Detta görs i förebyggande syfte då hud som ännu inte uttryckt synliga förändringar troligen ändå är skadad och i framtiden skulle kunna visa skador. Behandling med Metvix och dagsljus är särskilt fördelaktig vid stora områden med aktiniska keratoser då belysningen med dagsljus i princip är smärtfri oberoende av behandlingsområdets storlek.

Jag har tidigare fått PDT-behandling med en lampa, hur skiljer sig det mot dagsljus-PDT?

PDT kan även genomföras genom belysning med rött ljus från en speciell lampa. Studier har visat att dagsljus-PDT i princip är smärtfri, medan belysning med lampa kan göra ont. Smärtan går dock över relativt omgående efter att belysningen avslutats. För vissa former av hudcancer måste lampan användas vid PDT-behandling. Din läkare gör denna bedömning.

Man med solskadat ansikte och hjässa med synliga aktiniska keratoser över hela området.

En panna i närbild med flera aktiniska keratoser och solskadad hud.

Hur appliceras Metvix®?

1

SKYDDA

Smörj området med solskydd med kemiska filter (ej fysikaliska) minst 15 minuter innan behandling. Kan även göras hemma på morgonen.

2

FÖRBEHANDLA

På kliniken av sjukvårdspersonal: området förbehandlas med lätt skrapning.

3

BEHANDLA

Ett tunt lager av Metvix kräm stryks på det område som ska behandlas.

4

DAGSLJUSEXPONERING

Inom 30 minuter efter att krämen smörjts på ska du gå ut i dagsljus. Förbered dig för att kunna vara ute i 2 timmar. Stanna ute i 2 timmar utan att gå in.

5

EFTER DAGSLJUS

Efter 2 timmar ska du gå in och tvätta av krämen med vatten. Undvik om möjligt att utsätta området för solljus under 48 timmar – använd solskydd och ev. hatt.

Nu är behandlingen avklarad! Läs mer på nästa sida om hur du ska ta hand om din hud de närmsta dagarna.

Du kan ha fått tid för återbesök hos din läkare om ca 3 månader.

Stanna ute i fullt ljus – sol eller delvis skuggigt – under hela 2-timmarsperioden utan att gå in. Om du går in under 2-timmarsperioden kan det komma att göra ont i huden när du går ut igen. Undvik mörka platser dit dagsljuset inte når. Det bidrar inte till en bättre effekt om du stannar ute i mer än 2 timmar.

Efter behandlingen

Efter behandlingen blir huden röd och efter någon till några dagar kan blåsor och sår bildas. Såren kan vid behov skyddas med torra kompresser. Huden kan också bli svullen. Därefter läker området genom att sårskorpor bildas. Hela sår läkningsproceduren tar ca 1–2 veckor. Rodnaden försvinner sedan successivt.

Behandlingsområdet bör skyddas för solljus under behandlingsdagen och närmast påföljande dagar (48 timmar). Du kan använda en mjukgörande kräm om huden känns torr. Rengöring sker bäst med enbart vatten, alternativt en mild rengöring. Fotodynamisk terapi med Metvix ger oftast ett mycket gott kosmetiskt resultat.

FÖRE behandling
Multipla AK i pannan

DAG 3
Efter behandling

DAG 5
Efter behandling

10VECKOR efter behandling
Fullständig respons på AK.
Utmärkt kosmetiskt resultat.

Förebygga hudcancer

Aktiniska keratoser är framför allt orsakade av UV-ljus. Om du redan har haft hudcancer eller om du har aktiniska keratoser löper du förhöjd risk att få nya skador. Det är därför viktigt att du skyddar dig mot solens strålar.

Solråd

Planera utomhusaktiviteter så att du undviker att utsätta dig för UV-ljus när UV-strålningen är som starkast (ungefär mellan klockan tio och fyra). Använd skyddande kläder i tätvävt tyg, solglasögon samt en bredbrättad hatt. På hudområden som inte täcks av kläder och som kommer att utsättas för UV-ljus är det viktigt att använda ett effektivt skydd mot både UVB- och UVA-strålning.

UVA- och UVB-skydd

Actinica Lotion är en sollotion som är speciellt framtagen för personer som löper ökad risk att utveckla aktiniska keratoser och skivepitelcancer, till exempel de som har eller har haft

aktiniska keratoser, de som på grund av medicinering har nedsatt immunförsvär eller de som utsätter sig för mycket UV-ljus på grund av tex arbete eller fritid.

En klinisk studie med Actinica Lotion visade vid regelbunden användning under observationstiden på 2 år¹:

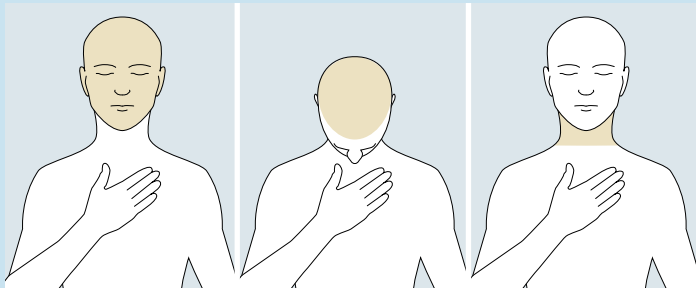
- 53 procents minskning av aktiniska keratoser.
- Ingen utveckling av ny invasiv skivepitelcancer.

Genom dess kombination av kemiska filter ger Actinica Lotion ett högeffektivt skydd mot både UVB- och UVA-strålning och uppfyller kraven för "mycket högt UV-skydd" (SPF50+), vilket är den högsta klassningen som finns.

Standardiserad pump för rätt dosering av Actinica Lotion (0,46 gram per pumpryckning).

Doseringschema för Actinica Lotion:

Ansikte inkl öron:
Minst två pumpryckningar.

Hårlös skalp:
Minst en pumpryckning.

Hals:
Minst en pumpryckning.

När ska Actinica Lotion användas?

För bästa skydd ska Actinica Lotion appliceras varje morgon på hudområden som kommer att utsättas för UV-ljus och inte täcks av lämpliga kläder. Actinica Lotion ska användas varje dag, som en del av din dagliga rutin.

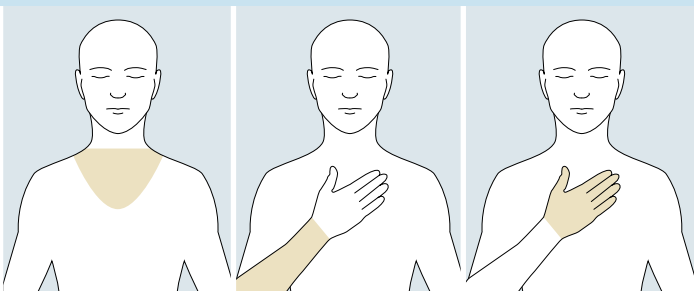
Actinica Lotion bör appliceras innan du utsätter dig för UV-ljus. Om du ska använda kosmetika bör du vänta en stund så att Actinica Lotion hinner tränga in i huden ordentligt innan du applicerar andra produkter.

Actinica Lotion ger ett mycket effektivt skydd i många timmar, men du bör aldrig överexponera huden för solens strålar. Rätt applicerad bidrar Actinica Lotion till att förebygga skador från UV-strålning men det innebär inte att du ska använda produkten i syfte att kunna förlänga dina utomhusvistelser.

Hur och var ska Actinica Lotion appliceras?

Se till att applicera rätt dos Actinica Lotion enligt doseringsschemat om du vill ha ett högeffektivt skydd av huden. För att göra det enkelt och säkert att använda Actinica Lotion har den en doseringspump som visar hur många pumptryckningar du behöver för varje del av kroppen. Varje pumptryckning ger alltid samma mängd Actinica Lotion, vilket gör att du kan vara säker på att doseringen blir rätt och skyddet av huden därmed så effektivt som möjligt.

Rätt applicering av Actinica Lotion är ca 2 mg per kvadratcentimeter hud – titta på bilden nedan.

Urringning:
Minst en
pumptryckning.

Varje underarm:
Minst två
pumptryckningar.

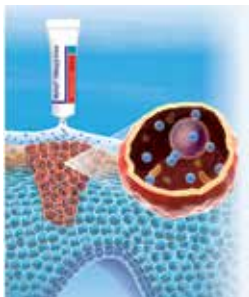
Ovansidan av varje hand:
Minst en
pumptryckning.

Mer information om Actinica Lotion finns på www.actinica.se

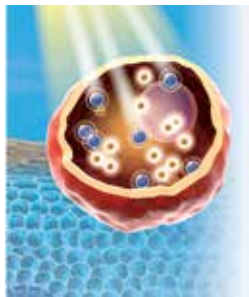
Referens: I. Ulrich C et al. Prevention of non-melanoma skin cancer in organ transplant patients by regular use of a sunscreen: a 24 months, prospective, case-control study. Br J Dermatol 2009;161:78-84.

Vad är fotodynamisk Metvixbehandling med dagsljus?

Fotodynamisk behandling benämns även PDT som är en förkortning av photodynamic therapy.

Metvix kräm är en behandling som specifikt går in i och förstör framför allt skadade hudceller (aktiniska keratoser). Behandlingen används för specifika lesioner eller för områden i ansiktet och på skalpen.

När krämen stryks på huden omvandlas den aktiva substansen till protoporfyrin IX; ett ljuskänsligt ämne som reagerar vid belysning av dagsljus. Under den 2 timmarsperiod som du tillbringar utomhus i dagsljus kommer krämen omvandlas till protoporfyriner som reagerar på ljus och sedan förstör de skadade cellerna och de aktiniska keratoserna.

Tid för applicering av Metvix: _____

Tid att gå utomhus i dagsljuset: _____

Tid att gå in igen och tvätta av Metvixkräm: _____

 GALDERMA

Galderma Nordic AB, Seminariegatan 21, 752 28 Uppsala
Tel 018-444 03 30, fax 018-444 03 35, www.galdermanordic.com, nordic@galderma.com